

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1368/2019
12.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Соња Мишковић и Владимир Мишковић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3478/2018 од 18.10.2018. године, у седници одржаној 12.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3478/2018 од 18.10.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизије.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 15997/17 од 02.04.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за умањење животне активности исплати 250.000,00 динара, са законском затезном каматом од 24.10.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 83.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3478/2018 од 18.10.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због умањења животне активности исплати 250.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.10.2016. године до исплате, као и захтев за накнаду трошкова поступка, док је ставом другим изреке одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

Другостепена пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује у ревизији није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је учествовао у рату на простору Косова и Метохије у периоду од 04.03.1999. године до 18.06.1999. године. Из налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра првостепени суд је утврдио да је тужилац приликом бомбардовања био изложен јаким и интезивним стресовима, што је довело до реакције на борбена дејства, психички поремећај и помоћ неуропсихијатра. Реакција на борбена дејства и психички поремећај потенциран је спољним стресовима, глађу, умором и сл. уз жестоке борбе, велики број повређених и погинулих сабораца, што је код тужиоца потенцирало страх за сопствени живот уз психичке тегобе, које су се појачавале. Тужилац је трпео примарни страх у трајању од једног сата, страх јаког интезитета у трајању од 18 дана, средњег интезитета око месец дана и слабијег око месец дана. Након овог страха код тужиоца је наступила анксиозност, депресивност, те синдром из сва три класера за ПТСП, а то су синдром наметања, синдром избегавања и синдром пренеражености. Тужилац се јавио неуропсихијатру 2007. године, а касније током 2009. године, 2014. и 2015. године се лечио и данас се лечи код неуропсихијатра. Болест је код тужиоца добила коначан облик 09.03.2015. године, када му је успостављена дијагноза. Настало обољење је последица ангажованости на ратишту у периоду од 24.03.1999. године до 18.06.1999. године и постоји узрочно-последична веза између боравка на ратишту и насталог обољења. Због посттравматског стресног поремећаја Ф43.1 код тужиоца је дошло до умањења животне активности од 12%.

Другостепени суд је отворио расправу и извео доказ саслушањем судског вештака и утврдио да се акутна фаза болести ПТСП јавља код лица која су боравила на ратишту, да шест месеци након боравка на ратишту симптоми болести прелазе у хронично стање односно да је болест код тужиоца прешла из акутне у хроничну фазу почетком 2000. године (после шест месеци од појаве симптома болести). Када болест пређе из акутног у хронично стање захтева лечење код неуропсихијатра, а тужилац се лечио 2007. године, 2009. године, 2014. године и 2015. године. Тужиоцу је 2007. године у здравственом картону као дијагноза болести због које се јавља лекару констатовано ПТСП – акутна депресија (18.07.2007. године и 01.06.2007. године), док је 2008. године у картону дијагностификована болест Ф.42, што значи анскиозно – депресивни поремећај. Терапија за ПТСП су лекови анксиолити, као што су бромазепам, лоразепам, бенседин и антидепресиви као формидал и лодомил и др. Тужиоцу је још 2007. године дат лек лоразепам, пошто је вероватно био у депресивном стању, па су му уз анксиолите били укључени и антидепресиви. Тужилац се разболео у јуну 1999. године, болест је из акутне у хроничну фазу прешла почетком 2000. године, а први пут у картону тужиоца констатована је 2007. године, од када се тужилац лечи анксиолитима и антидепресивима. Тужилац је тужбу поднео 18.12.2014. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиоца, налазећи да је потраживање тужиоца застарело, применом члана 376. Закона о облигационим

односима, са образложењем да посттрауматски стресни поремећај представља хронично обољење, да се настанак штете везује за моменат када је болест код тужиоца прешла из акутне у хроничну фазу тј. када је попримила облик коначног стања, па код утврђеног да је код тужиоца болест из акутне у хроничну фазу прешла шест месеци после појаве симптома, односно крајем 1999. године и почетком 2000. године, да преласком болести из акутне у хроничну фазу да почиње тећи рок из члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, па како је код тужиоца болест из акутног у хронично стање прешла почетком 2000. године, а тужбу поднео 18.12.2014. године, да је потраживање тужиоца застарело. Другостепени суд је имао у виду налаз и мишљење судког вештака према коме је тужилац за болест сазнао 2015. године, иако је болест дијагностификована и означена у здравственом картону тужиоца 2007. године и закључио да је то без утицаја на другачију одлуку.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да је другостепеном пресудом погрешно примењено материјално право код оцене приговора застарелости.

Чланом 376. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. Ставом 2. истог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застарела за пет година од када је штета настала.

Тужилац захтев за накнаду нематеријалне због умањења животне активности заснива на узрочно-последичној вези између учествовања у рату у периоду од 04.03.1999. године до 18.06.1999. године, где је приликом бомбардовања био изложен јаким и интензивним стресовима и насталог обољења, услед ког обољења је код тужиоца умањена животна активност 12%. Код утврђеног да су симптоми болести код тужиоца добили хронични облик крајем 1999. године и почетком 2000. године, то је правилан закључак другостепеног суда да је тада почео да тече како субјективни тако и објективни рок застарелости прописан чланом 376. Закона о облигационим односима, па како је тужба поднета 18.12.2014. године, по истеку рока прописаног наведеним чланом, то је правилно другостепени суд ценио приговор застарелости тужиоцевог потраживања истакнут од стране тужене и захтев тужиоца одбио као неоснован. Наиме, тужиочево обољење је хронично, због чега његово лечење није окончано, међутим, на питање застарелости потраживања није од утицаја то што се његово здравствено стање постепено погоршавало и дијагноза мењала пратећи његово здравствено стање, већ када је болест прешла из акутног у хронично стање, а то је крајем 1999. године и почетком 2000. године.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

С обзиром да је другостепени суд преиначио одлуку о главној ствари, правилно је преиначио и одлуку о трошковима поступка који су првостепеном пресудом досуђени тужиоцу, и на основу овлашћења из члана 165. ЗПП у вези са чланом 150, 153. и 154. ЗПП одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Имајући у виду успех тужиоца по ревизији, то је захтев тужоца за трошкове ревизијског поступка одбијен, као неоснован и одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија

Слађана Накић Момировић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић